

[Udenrigsministeren.]

og i andre vestlige lande. Vi må fra dansk side som skibsfartsnation tillægge principperne om havens frihed stor betydning og principielt hævde vor ret til at deltage i den frie sønæring mellem landene.

Meget hurtigt efter præsident Kennedys tale fremlagde Sovjetunionen sine synspunkter, der indeholdt en fordømmelse af De Forenede Staters foranstaltninger og et krav til USA om at tilbagekalde karantænebestemmelserne. Samtidig indeholdt imidlertid det sovjetiske forslag, som det amerikanske, en opfordring til forhandlinger mellem de to lande for at fjerne krigstruslen.

På et hastigt sammenkaldt møde i sikkerhedsrådet meddelte FNs fungerende generalsekretær U Thant, at han på opfordring af et stort antal medlemslande havde rettet henvendelse til de to statschefer for at få forhandlinger i gang mellem parterne. Samtidig tilbød generalsekretæren sin assistance under forhandlingerne. Dette initiativ skulle vise sig meget lykkeligt, idet begge parter besvarede det i positiv ånd. Der indledtes nu en kontakt mellem parterne dels gennem generalsekretæren, dels direkte.

Jeg tror ikke, at det tjener noget formål at gå i detaljer med hensyn til forhandlingernes nærmere udvikling og de enkelte faser, de gennemgik.

Lørdag aften sendte præsident Kennedy imidlertid ministerpræsident Khrustjev et brev, i hvilket han henviste til et forslag, som ministerpræsidenten tidligere havde fremsat, og hvis hovedelementer var følgende:

at Sovjetunionen accepterede at fjerne de offensive våben fra Cuba under FN-kontrol og forsikrede at standse yderligere leverancer af disse våben til Cuba;

at USA på sin side accepterede, når der var tilvejebragt egnede foranstaltninger fra FNs side til at sikre og kontrollere de ovennævnte sovjetiske forpligtelsers opfyldelse, at hæve karantæneforanstaltningerne og gav forsikring om ikke at ville foretage nogen invasion af Cuba. Den amerikanske præsident, der fandt en ordening efter disse linjer acceptabel, præciserede i sit svar, at det første skridt måtte være en standsning af arbejderne på raketramperne, og at der blev truffet foranstaltninger til demontering af

offensive våben — alt under effektiv international kontrol.

En aftale efter de skitserede retningslinjer ville efter præsidentens skøn sætte de to lande i stand til at arbejde mod et mere generelt arrangement, for så vidt angår „andre rustninger“.

Det følte som en befrielse, da Moskva radio om søndagen meddelte, at ministerpræsident Khrustjev i et brev til den amerikanske præsident havde meddelt denne, at han havde givet ordre til at demontere allerede opførte baser, pakke våbnene sammen og sende dem tilbage, samt gav tilsagn om, at dette ville ske under FN-kontrol.

Kort efter kom så meddelelsen fra Det hvide Hus om, at præsidenten havde hilst ministerpræsidentens tilbud velkommen og karakteriseret det som et vigtigt og konstruktivt bidrag til fredens bevarelse. Begge parter var enige om at påkalde FNs bistand til gennemførelsen af de fornødne arrangementer.

Præsident Kennedy understregede på ny sit håb om, at regeringerne verden over efter Cubakrisens løsning vil vende deres opmærksomhed mod nødvendigheden af at gøre en ende på rustningskapløbet og mindske spændingen. Præsidenten nævnedes her særligt den militære konfrontation mellem Warszawapagtlandene og NATO-landene.

I går rejste generalsekretæren til Havana for at drøfte de praktiske spørgsmål om FN-inspektionen, og fra amerikansk side efterkom man hans anmodning om afbrydelse af karantæneforanstaltningerne, medens hans drøftelser i Havana står på.

Vi føler os overbevist om, at det mådehold og den beslutsomhed, som den amerikanske præsident udviste fra krisens første dag, på afgørende vis har bidraget til dens lykkelige udgang, og på samme måde anerkender vi den sovjetiske ministerpræsidents ansvarsbevidsthed over for fredens bevarelse i den afgørende stund.

Der er al grund for os til at fremhæve generalsekretærens værdifulde medvirken til det opnåede resultat. Denne er for mig et nyt bevis på, at FN, skønt i mange henseender skrøbelig og ufuldkommen, når det kommer til stykket, har stor autoritet og er af væsentlig betydning som fremidlende faktor. Det, vi har oplevet i den sidste uge,